

این نخستین باری است که دانشگاه میشیگان بیک سیاستمدار بزرگ دنیا که در آنجا تحصیل نکرده است دانشنامه دکترای حقوق مدنی میدهد .
اعلیحضرت همایون شاهنشاهی پس از اخذ دکترای حقوق پرفسور کاهرون را مورد تفقد قرار دادند و با اهداء يك قطعه نشان همایون مورد مرحمت قرار دادند .

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران بالباس دکترای حقوقی در دانشگاه میشیگان در این عکس هنگامیکه رئیس دانشگاه معروف میشیگان دیپلم دکترای افتخاری حقوقی را بحضور اعلیحضرت همایونی تقدیم میکند دیده میشود

شاهنشاه در این دانشگاه . نطق بلیغی بزبان انگلیسی ابراد فرمودند که تأثیر فراوانی در استادان و دانشجویان کرد . هنگامیکه اعلیحضرت همایونی جماعات پرمغزی در باره فرهنگ ایران قدیمه و قدمت مدنیت ایران فرمودند . کاهرون دست راست خود را بی اختیار بلند کرد و گفت : زنده باد شاه ایران . زنده باد شاهنشاه جوان ایران . این صدا ، دهان نگران مدرسین ، محراب درسی مترجمی در آمد . اعلیحضرت همایون شاهنشاهی فرمودند .

«فرهنگ ایران بسیار قدیمی و گرانبها است . این فرهنگ و سنن تاریخی و قومی در بحرانی ترین روزگار آن مانند چراغی ایران را بسوی سعادت رهبری کرده و ملت ایران را از سقوط دروادی اسارت و بندگی حفظ نموده است .»
شاهنشاه فرمودند :

«چقدر من خوشوقتم از اینکه در دانشگاه میشیگان نیز با اصول فرهنگی و سنن باستانی توجه مخصوصی ابراز میگردند و اساس محکمی برای تربیت جوانان ریخته میشود . بنظر من ملی که بشعائر باستانی و قومی و فرهنگ درخشان خود پای بند باشند هیچگاه دچار لغزش و سقوط نخواهند گردید .»

صدها هزار دانشجوی دانشگاه میشیگان ، شاهنشاه ایران را با احساسات پر شوری هنگام خروج از سالن بدرقه کردند .

***

در بازدیدی که اعلیحضرت همایون شاهنشاهی از دانشگاه میشیگان میفرمودند برادر و الیتبارشان شاهپور محمود رضا نیز شرفیاب گردید و بملاقات اعلیحضرت همایونی نائل شد .

اعلیحضرت همایونی از دروس ایشان و پیشرفتی که در کار تحصیلی بدست آورده بودند اظهار رضایت کردند .

بیانات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در دانشگاه میشیگان

- « چندی قبل ، یکی از روزنامه نگاران امریکائی برای تشریح اوضاع نظامی و
- « سیاسی بایران آمده و ضمن تعریف از خدمات میسیونرهای امریکائی در یونان ،
- « در مقایسه اوضاع آن کشور با سابق یعنی جنگ ایران و یونان با زدوخوردهای
- « دولت یونان با شورشیان مارکوس مرتکب اشتباه مهیبی گردیده و نوشته بود در
- « صورت پیروزی ایرانیان ، تمدن جهان دچار بدبختی ناگواری شد ، شاه شاه ایران
- « که در تمام دوره مسافرتشان در امریکا با بیانات پرمنز و افکار عالی موجهات
- « سربلندی ایرانیان را فراهم آورده اند ، در نطقی که در دانشگاه میشیگان ایراد
- « کردند ، این اشتباه را مرتفع ساختند . »

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی پس از اخذ درجه دکترای افتخاری حقوق از دانشگاه میشیگان این نطق را ایراد فرمودند :

آقایان اعضای هیئت مدیره دانشگاه !

با اعطای درجه دکترای حقوق افتخار بزرگی نصیب من کرده‌اید . من از هدیه‌ها پیش واقف بعظمت و اشتیاق دانشگاه میشیگان بوده‌ام .

اصل و منشاء این دانشگاه تقریباً از اوایل تأسیس جمهوری امریکا آغاز میگردد ما در ایران اصل و منشاء را خوب قدر میشناسیم زیرا فرهنگ ما یکی از فرهنگهای باستانی است . ما معتقدیم اصل و منشاء عالی و اصل گسوه‌ری که تمدن را بوجود آورده مفهوم حیاتی و بسیار مهم دارد . زیرا در دنیای پر آشوب کنونی که بر اساس احترام ارزش و منزلت مقام بشری و اصول و معتقدات عالی اخلاقی است سنن باستانی ما را حیات و نیرو می‌بخشد و سرچشمه الهامات برای ما میشود . اصول و سنن عالی در آنموقع که مسیر ما از هر طرف با هرج و مرج و آشوب و بی‌نظمی احاطه شده تکیه‌گاه استوار و خوبی برای ما خواهد بود .

سنن شما در این دانشگاه از همان اصول و سنن عالی است . بنابراین من این درجه دکترای را با افتخار مخصوصی میپذیرم و از آن منبع عالی که این درجه صادر شده بسیار بخود می‌بالم و افتخار دارم از اینکه این درجه بعنوان اینکه نماینده ایران میباشم بمن اعطا شده است .

بی‌شک همه شما میدانید ایران تا این او خرد در اقدس از اصول و روش فرهنگی

باختر کند و بطی بوده است ولی باختر هیچگاه چنین نبوده و چنین تردید را بخود راه نداده است، زیرا از همان قرون اولیه باخترها از فرهنگ ایران و سایر کشور های خاورمیانه آنچه را که منطبق با احتیاجات خود می یافتند اقتباس کرده اند، البته در این دانشگاه گستاخی خواهد بود که در این موضوع بیش از این شرح و بسط داده شود .

من اطمینان دارم هیچیک از دانشمندان ما نخواهند نوشت که اگر یونانیها جنگ ماراتون را باخته بودند سر نوشت تمدن جهان واقعا بروز باریک و شومی مبتلا میشد .

کسانی که چنین عقیده ای داشته باشند میخواهند بقبولانند که ایران هیچگونه کمکی بفرهنگ باختر نکرده و چیزی نداشته که کمک بکند . شما میدانید که این مطلب صحیح نیست .

از مجموعه های نفیسی که شما از آثار خطی ایران در کتابخانه خود جمع آوری کرده اید و همچنین از انتشارات و برنامه دروس شما بخوبی پیداست که شما بمقام و منزلت و درجه اهمیت ایرانی پی برده اید .

این مطالب از تحقیقات و تبعاتی که خاور شناسان عالیقدری مانند پروفیسور کامرون و جغرافیا دانان مشهوری مانند پروفیسور « کوری » در ایران بعمل می آورند کاملا نمایان است .

در زمان جنگ برنامه مفصلی در این قسمت از دنیا در اینموضوع بزبان فارسی تنظیم شده و تا آنجا که من اطلاع دارم در آینده نزدیکی برنامه بزبان فارسی دنبال خواهد گردید .

تمام اینها مورد علاقه من است و این خود يك جزئی از برنامه وسیعی است که این دانشگاه نسبت بکشور های خاور نزدیک و خاور میانه تنظیم کرده است . همان سرزمینهایی که مهد تمدن و هنر و صنعت و علوم پزشکی بوده است و اصول سازمان اجتماعی و مملکت داری از آن سرزمین باختر راه یافته است . ایران از تمام مصائب و پیش آمدهای بی روزگار فاتح بیرون آمده و استقلال خود را حفظ کرده است روح زنده اید گذشته برای نه، مرده ایران مشهور زنده ای دارد، یکی از غرائز و صفات

جیلی ما که میراث ملی ما میباشد عشق و علاقه بصلح است، ما میخواهیم باتمام همسایگان خود در صلح و صفا زندگی کنیم و بحفظ صلح در سراسر جهان کمک کنیم. بدون کمک آمریکا ما قادر نخواهیم شد وظایف خطیری را که برای داخله امور ایران بعهده گرفته ایم انجام دهیم.

هدف این وظایف و امور خطیر بهبود وضع زندگی و تأمین بهداشت و بالابردن سطح زندگی مردم ایران است، ایران آمریکا را دوست خود میدانند و دوستی این دو ملت سابقه ممتدی دارد و امیدوارم اکنون این دوستی نزدیکتر شود.

تحقیقات و تتبعات دانشمندان آمریکائی درباره ایران زیر نظر دانشکده میشیگان نقش مهمی را در بسط و توسعه دامنه مناسبات میان دو ملت بازی خواهد کرد.

این درجه دکتری که بمن اعطا شد تا اعماق قلب من تاثیر بخشید و من آنرا بعنوان دلیل زنده ای از علاقه و محبت گرم شما بسرزمین محبوب و باستانی ایران که افتخار نمایندگی آنرا دارم بوطن خود خواهم برد.

جلسه نظریاتی در حضور شاهنشاه در شهر میشیگان

در شهر میشیگان. شاهنشاه ایران از مساوات و عدالتی که در این کشور درباره پیروان مذاهب مختلف و نژادهای گوناگون اجرا میگردد سخن گفتند. این فرمایشات را اعلیحضرت در جواب سئوالاتی که روزنامه نگاران در خصوص تصمیم اخیر دولت از ایشان نمودند فرمودند

« در ایران هرگز اختلاف نژادی وجود نداشته و از این بیعد نیز چنین اختلافی میان نخواهد آمد. از تصمیم اخیر دولت نیز هنوز گزارش مسروحتی بمن نرسیده است ولی می توانم بگویم که کتب ایران هرگز وحدت ملی و اتحاد بین خود را از دست نخواهند داد و همانطوریکه در گذشته نشان داده اند. در آینده نیز مانند برادر باهم زندگی خواهند کرد.

در همین جلسه مطبوعاتی، شاهنشاه ایران تمایل خود را نسبت باصول تعلیم و تربیت و روشی که در مدارس امریکا برای تربیت دانش آموزان و دانشجویان بکار میرود، ابراز فرمودند.

این فرمایشات را شاهنشاه ایران در پاسخ سئوالی که یکی از روزنامه نگاران امریکائی از معظم له کرد فرمودند: شاهنشاه ایران خطاب بروزنامه نگاران فرمودند « بهترین دلیل برصحت روش استادان تعلیم و تربیت امریکا، مشاهدات من و دیگران در وجود این کشور ثروتمند و نیرومند و با عظمت است. »

ضیافت دانشجویان ایران و دختران دانشجویان دانشگاه میشیگان

باشعار اهلحضرت همایون شاهنشاهی

مسافرت شاهنشاه ایران به میشیگان، با دو مجلس ضیافتی که یکی از طرف دانشجویان ایرانی و دیگری دختران دانشجوی دانشگاه میشیگان ترتیب داده شده بود پایان رسید.

در ضیافت ایرانیان که در خود دانشگاه ترتیب داده شد، شاهنشاه نسبت بفرد فرد دانشجویان ایرانی ابرازتقدیر و مرحمت فرمودند و با هر يك از آنها دست دادند و سؤالاتی کردند و از رشته تحصیلی آنها و نقشه‌ای که برای آینده و پس از دوره خانمه تحصیلات دارند استفسر فرمودند. دانشجویان بامنتهای شور و شوق به پرسشهای ملوکانه جواب دادند.

دانشگاه میشیگان هفتصد و پنجاه تن دانشجوی خارجی دارد که ۶۴ تن آنها ایرانی است و بقیه را دانشجویان افغانستان و سیلان و مصر و هندوستان و عراق و لبنان و سوریه و فلسطین و پاکستان و تایلند و هاوراه اردن تشکیل میدهند.

ضیافتی که از طرف یکصد تن دختران دانشجوی میشیگان دایر شده بود ضیافت بسیار گرم و دلنشین و بی پیرایه‌ای بود. در این پذیرائی که تنها برای چای بود چند تن از دختران به همراهی پیانو و از هنر دل انگیزی خواندند که بسیار مورد تحسین

واقع شد. همینکه شاهنشاه مجلس پذیرائی را ترك فرمودند یکی از دختران احساسات خویش و دختران دیگر را از ملاقات شاهنشاه ایران چنین بیان کرد: «چقدر شخصیت جاذبی دارد. ما پیش از پذیرائی بسیار مضطرب و ناراحت بودیم زیرا تاکنون پذیرائی از يك پادشاه برای ما بی سابقه بوده و ما نمی دانستیم چکار باید بکنیم اما شاهنشاه ایران بقدری در رفتار خودشان ساده و بی تکلف هستند که ما را از اضطراب بیرون آوردند چه خوب بود اگر مردان امریکائی ما نیز اینطور جاذب بودند.»

ورود شاهنشاه بشهر دیتون

شاهنشاه هواپیمای جنگی را راندند

روزیکشنبه ششم آذر (با توجه باختلاف ساعت تهران و نیویورک) اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بایک هواپیمای دو موتور جنگی بنام «ب-۲۵» بشهر دیتون مرکز نیروی هوایی و کارخانجات هواپیما سازی امریکا نزول اجلال فرمودند.

ماژور «فایله» در التزام رکاب بود. هنگامیکه این هواپیمای نظامی که در دوره جنگ خدمات مهمی بارتش امریکا کرده است بزمین نشست و شاهنشاه از آن خارج شدند. عده ای از خلبانان با سابقه نظامی ایشان را احاطه کرده و در خصوص موتور هواپیما مطالبی از اعلیحضرت همایونی پرسیدند

شاهنشاه ایران فرمودند هواپیمای بسیار خوبی است، پرواز اشکالی نداشت،

خیلی راضی هستم.

خلبان هواپیما نیز در وصف شاهنشاه گفت: اعلیحضرت شاهنشاه ایران خلبان

کهنه کار و کم نظیری هستند.

اعلیحضرت همایونی از مؤسسان فرودگاه عظیم «رایت پاترسون» که در شهر

دیتون قرار دارد دیدن کردند.

برای اینکه روزنامه نگاران ایرانی و خارجی بتوانند اطلاعات کاملی از این

بزدید بدهند، وزارت خارجه امریکا یکساعت قبل از تشریف فرمائی موکب ملوکانه

آنها را بفرودگاه آورده بود. در فرودگاه کلیه رؤسای کارخانجات هواپیما سازی و افسران نیروی هوایی حضور داشتند. در لحظه ورود شاهنشاه پرچمهای ایران و آمریکا باهتزاز در آمد و دسته موزیک سلام ملی دو کشور را نواخت. اعلیحضرت همایونی بعد از استماع گزارش فرمانده فرودگاه از برابر گارد احترام عبور فرمودند.

شاهنشاه در فرودگاه «پاترسون»

در این عکس اعلیحضرت همایونی هنگامیکه پس از بیست و پنج دقیقه پرواز از هواپیمای دو موتور به بام افکن (ب-۴۵) خارج میشوند مشاهده میشوند

پس از آنکه در زمین پدیده بزرگ هوایی مراسم احترام نظامی با شکوه و جلال مخصوصی صورت گرفت. از اعلیحضرت همایونی و ملتزمین رکاب دعوت بعمل آمد که عملیات آخرین هواپیمای شکاری به بام افکن را ملاحظه فرمایند.

اگرچه در فرودگاه باد سختی میوزید، معهذاً شاهنشاه بالباس مخصوص نیروی هوایی ایران بدون دستکش هواپیماهای جدید را یکایک مورد توجه قرار داده و در محل خلبان هواپیماها قرار میگرفتند و ماشینها را آزمایش میفرمودند. در این پایگاه هوایی شاهنشاه عظیم الشان ایران سریع السیرترین هواپیماهای فشفشه‌ای دنیا را اعم از شکاری یا بمب افکن ملاحظه فرمودند. برای اینکه ملتزمین رکاب نیز بتوانند با انواع مختلف هواپیماهای جدید امریکائی آشنائی حاصل کنند برای هر کدام از آنها یک نفر ژنرال هوایی امریکائی قسمتهای مختلف هواپیماها را مشروحاً توضیح میداد و فرمانده کل نیز شخصاً توضیحات لازم را بعرض ملوکانه میرساند.

اعلیحضرت همایونی بزرهنگ گیلانشاه فرمودند: «مثل ایست که دلت میخواهد همیشه اینجا بمانی».

پس از تماشا و آزمایش هواپیماهای مختلف فرودگاه، عملیات خلبانی و هوایی بعمل آمد. افسران عالیرتبه این پایگاه هوایی ضمن عرض توضیحات اظهار داشتند که فقط ساختمانها و مؤسسات پایگاه رایت پاترسون ۳۰۰۰۰۰۰۰ دلار ارزش دارد و خرج نگاهداری یک هواپیمای جدید پنج برابر ارزش خود هواپیماست، مثلاً برای اینکه یکی از هواپیماها اعم از شکاری یا بمب افکن مدت یکساعت پرواز کند دولت امریکا مبلغ ۱۱۰۰ دلار خرج میکند بنابراین هزینه نگاهداری یک طیاره برای کلیه مدتیکه از آن استفاده بعمل میآید در حدود ۲ میلیون دلار میشود. شاهنشاه پس از تماشای پایگاه هوایی مزبور مصاحبه مختصری با خبرنگاران جراید بعمل آوردند و ضمن آن فرمودند:

«کشور شما از لحاظ نیروی هوایی بترقیات شگفت آوری نائل شده و دارای هواپیماها و خلبانان درجه اول میباشد، افراد نیروی هوایی شما داری روحیه عالی سربازی و ورزشکاری میباشند.»

این میدان بنام برادران «رایت» که در ساختن طیاره زحمت زیادی کشیده‌اند و در سال ۱۹۱۷ توانستند برای اولین بار هواپیما را در خدمت نیروی نظامی امریکا بکار گمارند «رایت پاترسون» نامگذاری شده است. دوسر میز نهار و ضیافت مجللی که

که بافتخار تشریف فرمائی اعلیحضرت همایونی داده شد، ژنرال «کیدو» جام خود را
بسلامتی شاهنشاه ایران بلند کرد و گفت: «بسلامت پادشاه خلبان ایران» اعلیحضرت
همایونی نیز در پاسخ اظهار تشکر فرمودند و بعد از ناهار نیز چند هواپیمای عظیم را

شاه: شاه در فرودگاه معروف «پاترسون»
اعلیحضرت همایونی شاهنشاهی، هنگامیکه فرمانده پادگان «پاترسون»
بحضورشان شرفیاب گردیده، توضیحاتی بعرض میرساند

که یکی از آنها شش موتور بود، مورد بازدید قرار دادند. یکی از خیرنگاران پس از نمایش هواپیما از ذات ملوکانه پرسید بنظر شاهنشاه ایران کدام هواپیما بهتر بود. اعلیحضرت همایونی فرمودند:

« همه هواپیماها خوبست، نیروی هوایی امریکا فوق العاده قوی است. و چون اصرار زیادی بعمل آمد، شاهنشاه فرمودند این « د. ت. ۲۵ » شش موتور بهتر از همه است. »

چون کلیه ژنرالهای نیروی هوایی از خلبانی شاهنشاه اطلاع نداشتند لذا اعلیحضرت همایونی يك هواپیمای دو موتور را پرواز در آوردند و پس از ۲۰ دقیقه پرواز، بزمین نشستند.

موقع پیاده شدن اعلیحضرت همایونی، امریکاییها فریاد زدند:

« زنده باد خلبان چابک ما، زنده باد شاه جوان ایران، تبریک و موفقیت بدوست امریکا. »

شاهنشاه پایگاههای هوایی مناطق شرقی امریکا را نیز از نزدیک تماشا کرده و هواپیماهای شکاری فشفشه‌ای امریکا را که در نوع خود در جهان بی نظیرند از نزدیک مشاهده فرمودند.

اعلیحضرت همایونی مخصوصاً هواپیماهای ف - ۸۶ که از نوع شکاری های فشفشه‌ای هستند مورد توجه ملوکانه قرار داده و با طرز عمل و راندن این هواپیما که سرعت آن در حدود ۱۱۰۰ کیلومتر در ساعت است و رکورد سرعت دنیا را شکسته است آشنا شدند.

شاهنشاه ضمن تشریف فرمائی به پایگاههای هوایی رایت پاترسون سیرتاسیسات این پایگاه و انواع هواپیماهای جدید را مورد دقت و نظر شاهانه قرار دادند

در این پایگاه هوایی اعلیحضرت همایونی هواپیماهای بمب افکن از نوع ب - ۳۶ را نیز که ساختمان هر کدام از آنها ۴۷۰۰،۰۰۰ دلار برای دولت تمام میشود مشاهده فرمودند. قیمت آخرین نوع هواپیماهای شکاری نیز در حدود ۱،۰۰۰،۰۰۰ دلار

است که بنا به سفارش دولت در کارخانه‌های مختلف هواپیما سازی آمریکا ساخته میشود ولی همانطوری که بشاهنشاه در این پایگاه هوایی عرض شد ارزش هواپیما چندان مهم نیست زیرا مخارج نگاهداری آن در حدود ۵ برابر قیمت تمام شده آن است .
دولت آمریکا برای نگاهداری نیروهای دفاعی خود سالانه در حدود ۱۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ دلار پول خرج میکند .

کارشناسان نظامی و فنی آمریکا بودجه دفاعی کشور را «بهای صلح» مینامند و می‌گویند بمجردی که آمریکا برنامه‌های دفاعی خود را متوقف سازد جنگ و خونریزی شروع خواهد شد .

اعلیحضرت همایونی در هواپیمای «جت»

شاهنشاه هنگام توقف در پایگاه نیروی هوایی امریکادر «پاترسون» هواپیمای (جت) جدید از نوع (ف - ۱۶) را مورد بازدید قرار داده و قریب ۴۰ دقیقه با آن پرواز فرمودند

امروز دیگر در دنیا با بستن سد یا برج و بارو و یا احداث خطوط مازینو نمیتوان از تعرض و تجاوز خارجی ایمن بود.

امروز اسلحه و مهماتی اختراع شده است که دیگر اینگونه خطوط دفاعی اصلاً معنی ندارد.

در مقابل بمب افکنهای اتمی که میتواند دور دنیا را بلا توقف با سرعت حیرت آور طی کند و یا موشکهایی که بمیل و اراده ستاد ارتش بهر نقطه‌ای که لازم باشد اصابت میکند و یا کشتیهای هواپیما بر بزرگ و سریع السیر و زیر دریاییهای اتمی که برای هوا گیری اصلاً احتیاج ندارد که بر روی آب نیاید، برج و بارو و یا خط مازینو و سایر اسلوب دفاعی گذشته بچه درد میخورد؟

چندی پیش دولت آمریکا تصمیم گرفت که نیروهای زمینی و هوایی و دریایی خود را تحت فرماندهی واحد در آورد تا در موقع عمل اختلافی بین سر فرماندهی‌های مختلف روی ندهد و اوامر نظامی بدون فوت وقت و از یک مرکز بواحدهای مختلف صادر گردد.

با وجودی که آمریکا دارای ارتش بسیار قوی و بزرگی است دولت آمریکا دارای هیچگونه مقاصد متجاوزانه‌ای نیست و این نیروها را فقط و فقط برای دفاع از کشور آمریکا و سایر کشورهای صلح دوست جهان ایجاد کرده است.

لویس جانسون وزیر دفاع آمریکا میگوید:

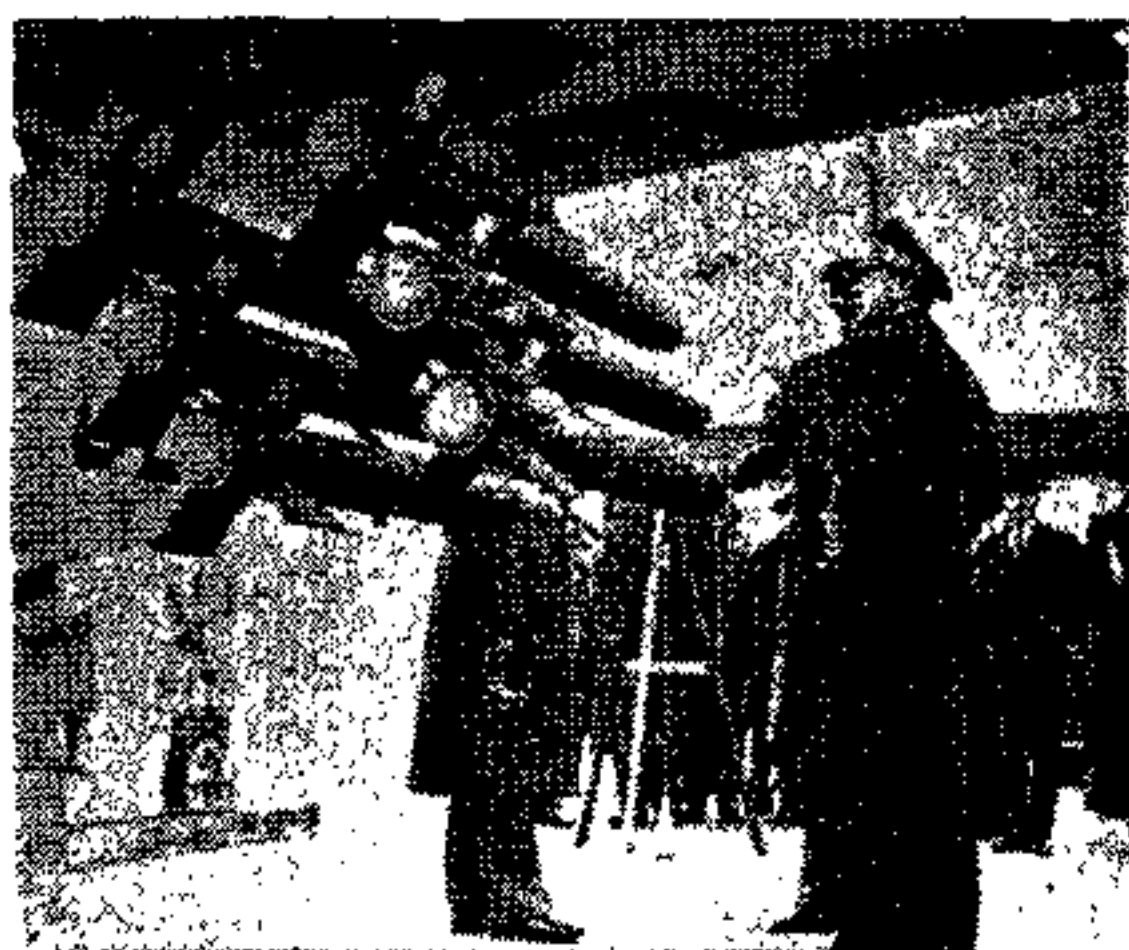
«ما نسبت به هیچ کشور و ملتی دارای مقاصد متجاوزانه نیستیم. ما صرفاً دفاعی صلح هستیم و فلسفه ملی ما بر روی صلح استوار شده است.»

ژنرال لاتون کالینر رئیس ستاد نیروهای زمینی آمریکا نیز ضمنی نطقی که اخیراً ایراد کرده است اظهار میدارد:

«تا بحال فلسفه و سیاست ما این بوده است که در جنگهایی که با ما تحمیل شده و ما در تولید آن هیچگونه دخالتی نداشته‌ایم فوق آیم ولی ایند موقع آن رسیده است که

این روش را تغییر داده و قبل از اینکه جنگی در جهان شروع شود از وقوع آن جلوگیری بکنیم .

برای این منظور لازم است که برنامه‌های فعلی آمریکا که طبق آن ما بملاخارجی کمک میکنیم کماکان ادامه یابد .
اگر ما بتوانیم این برنامه‌ها را بطور رضایت بخش عملی سازیم مسلماً از جنگ و خونریزی احتمالی آینده ، جلوگیری بعمل خواهد آمد .

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ، درحالیکه ژنرال «آلن» توضیحاتی در باره بزرگترین بمب افکن امریکائی بعرض میرساند . شش موشک وحشتناک این غول هوائی را ملاحظه میفرمایند .

برنامه‌هایی که آمریکا بمنظور جلوگیری از جنگ بموقع اجرا گذاشته است برای ملت آمریکا فوق العاده گران تمام میشود ولی دولت آمریکا بخاطر صلح و امنیت بین‌المللی تصمیم دارد که اینگونه برنامه‌ها را تا آخر ادامه دهد .

در شهر فورت ناکس

مانور نیروی سبک آمریکا در حضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

هفتم آذر - اعلیحضرت پادشاه ایران از پایگاه نظامی معروف امریکا در ۶۰ میلی خلیج مکزیك بنام «فورت ناکس» دیدن کردند. در این پایگاه که دارای اهمیت نظامی زیادی است، سربازان آمریکا چگونگی تعمیر وسائل موتوری و طرز استفاده از آن را فرامیگیرند.

در پایان جنگ اخیر بواسطه اهمیتی که نیروهای موتوریزه داشت این پایگاه توسعه یافت. گذشته از این تعلیمات، استفاده از تانک، تعلیم کارهای مهندسی، پل سازی، راه سازی و بکار بردن اسلحه سبک نیز مورد آزمایش قرار میگیرد. در «فورت ناکس» که یکی از بزرگترین پایگاههای نظامی امریکا محسوب میشود، از شاهنشاه ایران پذیرائی رسمی و در عین حال بسیار گرمی بعمل آمد. عده زیادی از ژنرالها و افسران و خلبانان ارتش آمریکا برای استقبال، حضور بهم رسانده بودند.

بمجرد ورود موکب همایونی باین پایگاه با شلیک ۲۱ گلوله توپ مراسم احترام نظامی بعمل آمد و سپس از طرف ژنرال ویلیام لیوزی ضیافت نهار با شکوهی یافتنار مقدم ملوکانه برپا گردید. سپس اعلیحضرت همایونی عملیات نظامی واحدهای موتوریزه این پایگاه را که با جدیدترین اسلحه و مهمات مجهز میباشد مشاهده فرمودند.

در حضور شاهنشاه ایران مانور کوچکی بعمل آمد و با سلاحهای سبکی که بر ارايه جنگی قرارداد است تیراندازی شد.

در این سان ۱۶ هزار نفر از افراد ارتش امریکا با وسایل جدید و بی سابقه از برابر اعلیحضرت همایونی رژه رفتند.

درفورت ناکس یت مانور نیز از طرف نیروهای نظامی امریکا داده شد این

مانور جالب توجه مربوط پیاده شدن يك لشکر بوسیله هواپیما در سرزمین بود .
ژنرال ویلیام لیووزی بمناسبت تشریف فرمائی ذات ملوکانه نطق مهمی ایراد
کردند و اعلیحضرت همایونی در جواب ژنرال « لیووزی » فرمانده پادگان آن پایگاه
بیانات زیر را ایراد فرمودند :

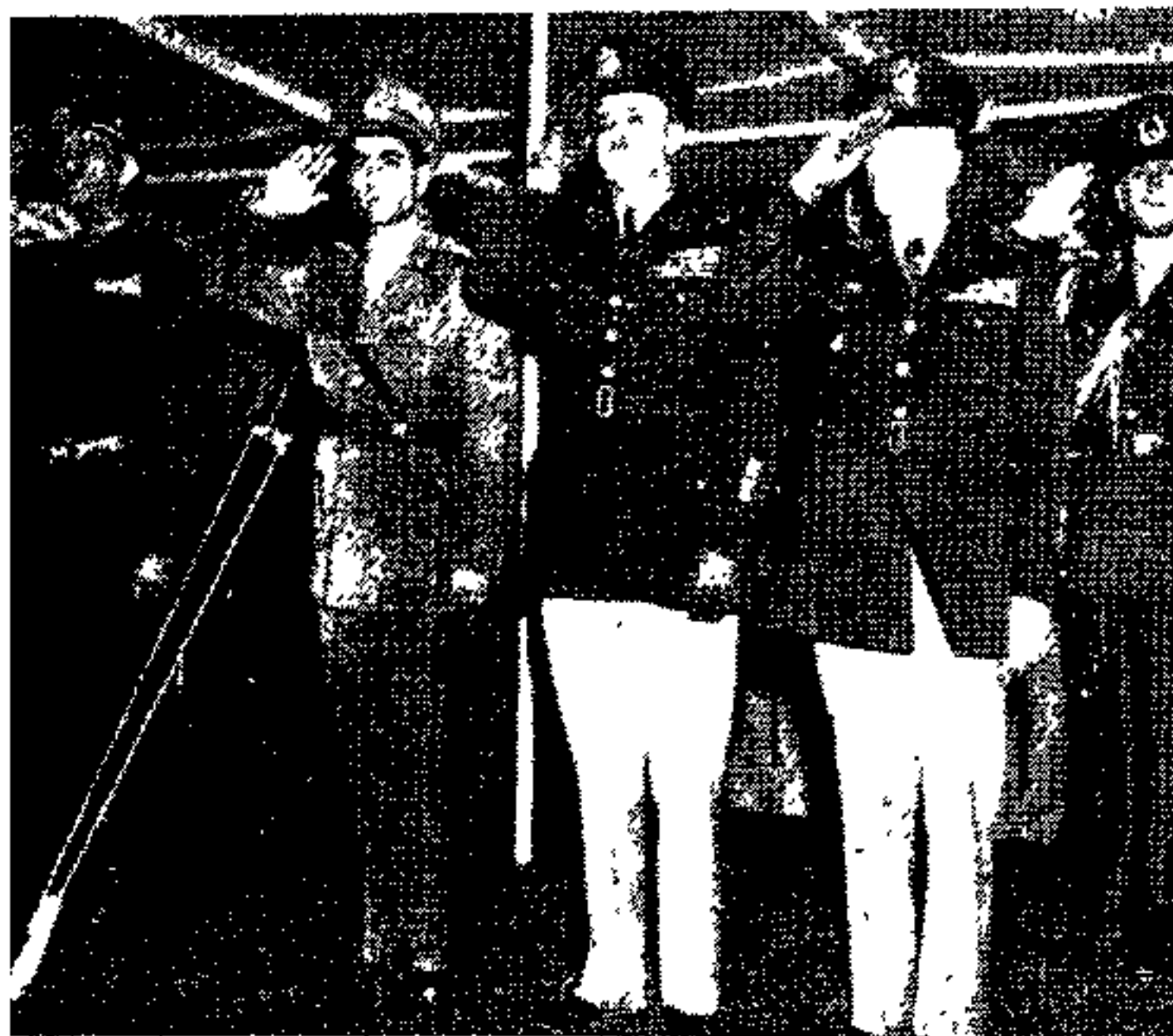
درحالی که دسته موزیک ارتش سوم امریکا، سلام ملی ایران را مینوازد
اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بحال احترام توقف فرموده اند
ژنرال ویلیام لیووزی فرمانده ارتش و رئیس پایگاه « فورت ناگس »
و آقایان سر تپ حجازی و سر تپ ایادی افتخار حضور دارند

آقای ژنرال :

برای من موجب خوشوقتی است که امروز در این مکان حضور بهم رسانده و

فرستی یابم که تأسیسات و عملیات این مرکز تجهیزات را بازدید کنم و همچنین شاهد مانور نظامی تحت فرماندهی شما باشم. آموزش تدابیر جنگی و قواعد فنی نیروهای مسلح، همانگونه که ما همه میدانیم در اصول دفاع امروزی حائز اهمیت فراوانست. گرچه اکنون موقع مناسب برای اینگونه مباحثات فنی نیست، ولی اطمینان داشته باشید که کارهایی شما در اینجا یقیناً طرف توجه من واقع شده است.

از راست بچپ: آقایان سر تیپ حجازی، ژنرال رودریک آلن، ژنرال ویلیام لیوزی، گنرال فردریک بوی در حضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی هنگام نواختن موزیک سلام دیده میشوند

در عملیات نظامی امروز بعد از ظهر من شاهد یک هم آهنگی کاملی بین نیروهای هوایی و زمینی بودم، هم آهنگی بین توپخانه و تانکها و پیاده نظام نیز از هر حیث تناسب و هم پایگی دیده میشد.

دقت فوق العاده آتشبارها و تمرکز و همگامی نیروها صحنه هر گیلبری ایجاد

ژنرال ویلیام « لیوزی » فرمانده پادشاهان پایگاه هوایی «فورت ناکس»
معاون خود ژنرال «رودریک آلن» را که کارشناس تربیت خلبانان هواپیمای
مختص «ث-۵۴» است بحضور شاهنشاه معرفی میکند

کرده بود که هر سربازی بخوبی از معنی آن آگاه است. نیروی پیاده بطور مرتب بفواصل و مدت معین در پشت تانکها قرار داشت و در لحظه معین هدفهای خود را اشغال میکرد.

بخاطر دارم که در یکی از مانورهای ما، خمپاره اندازهای ما آنقدر با تشبیری خود ادامه داد که پیاده نظام بیش از دو رست متر از هدف دور نبود. شما میدانید که این عمل تا چه اندازه خطرناک است و دیگر نبایستی آنرا تکرار کرد ولی در عین حال بخوبی میدیدم که سربازان ما علاقه فراوانی نشان میدادند.

تصور میکنم که افراد شما از آنچه من امروز دیدم در یک چنین موقعیتی همین عکس العمل را نشان خواهند داد، ایران مانند سایر کشورها آرزوی فراوانی بتأمین لوازم دفاعیه کافی دارد و همواره آرزو مند است که تشکیلات تدافعی خود را حفظ کند.

این تشکیلات دفاعیه تا زمانیکه اوضاع بین المللی آرامش نیافته بایستی برقرار باشد مگر اینکه واقعاً صلح به مفهوم خود و طبق نظریات سازمان ملل متحد بر جهان حکمفرمایی کند.

اعلیحضرت همایونی فرمودند و از «استقلال» در نظر ایرانیان دارای اهمیت شایان است و همچنین زمان در کشور ایران را «عراق» معنی ۲۵ قرن میدهد. طبیعتاً ارتباط گوناگون و تهاجمات ارتشهای متجاوزین خارجی «ایران» همواره استعداد خود را حفظ کرده است. بنابر این هنگامیکه من با احساس سرشار خود هیچ شکی بر میزان روز و اشنگتن در «هونت ورنن» مینهادم بر زوس کرانهای استقلال در سینه»

آقای ژنرال لیوزی.

من صمیمانه از شما بخاطر همدردی و حسرتی که نسبت بمن نشان داده اید از طرف کشور خود ایران ستمگری میکنم. خدایا در خدایان هر روز را - خود بایران خواهد بود. در حقیقت تمسک به آزادی است. کسی که در روز در این عالم به صورت گرفت از حوادث برحمت، عدالت من، این سربازان خبر دهد بود.

شاهنشاه در ماننو و توجوچه مر بوپط اییاده شدن یک لشکر هو اییما بخاگد شمن . در این عکس در سمت راست شاهنشاه، فر ماننده لشکر سوم امریکا ژنرال « رودریک لئو » و در سمت چپ ژنرال ویلیام « لیوزای » فر ماننده پادگان فو: ت ناکس مشاهده میشود .

برای اطلاع خوانندگان، از فوریت ناکس و تمام گذاری آن لازمست تذکر داده شود: این شهر بنام افسری که در اوائل جمهوریت فرمانده عالی ارتش ایالات متحده و وزیر جنگ این کشور بود، بدان اطلاق گردید ژنرال ناکس برای بدست آوردن استقلال این سرزمین و حفظ آن در این محاربات شرکت کرد. در این پایگاه اعلیحضرت همایونی اظهار تمایل فرمودند که مزارع کالومست را در نزدیکی لگزینگتون مشاهده بفرمایند. این اظهار تمایل شاهنشاه نشانه ای از توجه فوق العاده شاهنشاه باصلاح اوضاع کشاورزی ایران بود.

جلسه مطبوعاتی در فوریت ناکس

روز هشتم آذر با ممداد (بوقت آمریکا) در حضور شاهنشاه یک جلسه مطبوعاتی تشکیل داده شد و ضمن آن اعلیحضرت همایونی بسئالات خبرنگاران جواب دادند. در این جلسه مطبوعاتی یکی از خبرنگاران سؤال کرد که اعلیحضرت همایون شاهنشاهی چه نقشه ها و طرحهای نظامی برای کشور ایران در نظر دارند بموقع اجرا بگذارند. شاهنشاه فرمودند: نقشه و تنها منظور من اینست که ارتش ایران برای حفظ استقلال خود دارای نیروی دفاعی کافی باشد. یکی دیگر از خبرنگاران سؤال کرد چه چیز در امریکا بیشتر جلب توجه شاهنشاه را نموده است.

اعلیحضرت همایونی فرمودند: منابع طبیعی سرشهر امریکا و ثروت ملی و دوستی و همدردی و مهمان نوازی ملت امریکا و سعادت و خوشبختی افراد این ملت تأثیر عمیقی در من بخشیده است.

سؤال شد منظور اصلی اعلیحضرت از تشریف فرمائی با امریکا چیست، شاهنشاه فرمودند منظور اصلی من اجرای برنامه هفت ساله و خوشبختی و سعادت مند ساختن افراد ملت ایران است و برای این امریک آسوده که روس و اسلویب فنی جدید این کشور را مشاهده کرده زنده بماند و مورد استفاده قرار دهد.

شاهنشاه در مزارع سرسبز جنوب شرقی آمریکا

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و ملتزمین بزرگاب، روز نهم آذر بایک هواپیمای بزرگ چهارموتوره از نوع «اسکای ماستر» از فورت تاکس بطرف مناطق جنوب شرقی آمریکا عزیمت فرمودند تا مزارع وسیع و اسلوب آبیاری جدید آمریکا را در آن مناطق ملاحظه فرمایند.

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی، هنگام اقامت در «اریزونا» باغات و مزارع و مزارع آمریکا را بازدید فرمودند - در این عکس شاهنشاه، هنگامیکه بگروه کارشناسان کشاورزی توضیحاتی در خصوص کشت چغندر در این سرزمین، مشاهده میشوند

هوایمای مزبور دارای ۷ نفر سر نشین میباشد که عبارتند از يك ناخدا ، سه خلبان ، دو نفر كمك خلبان و يك نفر متصدی رادیو .

اعلیحضرت همایونی در « کراند کنیون » یادره بزرگ رودخانه کلرادو مشغول گردش شدند . کراند کنیون که در بعضی نقاط چهار و برخی دیگر ۱۸ میل پهنا دارد یکی از زیباترین مناظر طبیعی را دارد و دره های آن که از ۴۰۰۰ الی ۵۵۰۰ متر عمق دارند برنگهای قرمز و صورتی بسیار زیبا ملون میباشد ، معمولا مسافریز با قاطر تا ته دره میروند .

بعد از ظهر يك رقص توسط سرخ پوستان ترتیب داده شد و این برنامه مشغول کننده در حضور شاهنشاه اجرا گردید ، اعلیحضرت همایونی در مدت توقف در طبقه دوم هتل يك آپارتمان مخصوص منزل نمودند و از آنجا مناظر زیبای دره های اطراف را مشاهده میفرمودند . سیاحت و تماشای این مناطق از هوا برای اعلیحضرت همایونی جالب تر بود و طی پروازی که اعلیحضرت همایونی از فورت ناکس به « اریزونا » نمودند ، مناظر زیبا و مختلفی از کشورهای متحده امریکارا مشاهده کردند . رودخانه میسیسیپی و مخازن نفت او کلاهما و مزارع تکراس و کوههای پرکاج و سرو نیومکزیکو و بالاخره صحراهای آریزونا در مسیر پرواز هوایمای شاهنشاه بودند و اعلیحضرت از دیدن این مناظر بی اندازه ابراز مسرت فرمودند .

در همان حینیکه اعلیحضرت همایونی بطرف بختربرواز میفرمودند وقت بصرف عقب بر میگشت و شاهنشاه مجبور شدند دو مرتبه ساعت خود را تغییر دهند . طیاره در ارتفاع ۱۱۰۰۰ پا حرکت میکرد و آسمان پنداره ای صاف بود که شاهنشاه مناظر اطراف را بخوبی مشاهده میفرمودند . در اینجا گفته میشود که این سفر شاهنشاه تنها ایران را با طرز زندگی آمریکایی آشنایند و میسرند ، بلکه در راه امریکای شمالی نیز نیز بیشتر میکند و وسبب خوبی برای معرفی سرزمین است .

بازدید يك كارخانه فاضل آب

در این ناحیه در یکی از نقاط سر راه، شاهنشاه دريك كارخانه مخصوص کنترل و دفع فاضل آب توقف فرمودند و پس از استماع توضیحات مهندسين و کارشناسان مربوطه آن را برای آجودان های خود ترجمه فرمودند.

این كارخانه در نوع خود اولین كارخانه ایست که در امریکا بنا شده و کارشناس مربوطه ضمن گزارش خود بعرض رسانید که گندآب های دهات مجاور که از راه های مخصوص در مجاورت هوا داخل كارخانه می شوند، بمناسبت مجاورت با هوای آزاد و آفتاب باکتریهای خوبشان باکتری های بد را ازین میبرند و گندابها باستانی مصارف مشربی در بسیاری موارد مورد استعمال قرار میگیرد.

اعلیحضرت همایونی در ضمن از تخمه های میوه کاج مخصوصی که در آن نواحی میروید و سرخ پوستان آن را بجای غذا مصرف میکنند تناول فرموده و خطاب بملترمین رکاب فرمودند: به بینید آمریکائیا از هر چیزی استفاده می کنند.

مشاهده جای پای حیوانات ماقبل تاریخ

در قله یاواپائی که بیش از ۷۰۰۰ پا ارتفاع دارد شاهنشاه توقف فرمودند و مناظر اطراف را که تاده میلی ادامه دارد مشاهده فرمودند.

در این منطقه که تا ۶۰ میل ادامه دارد کوههایی بنام معبد زرتشت و معبد ویشنو. معبد برهما و معبد ایریس وجود دارد و شاهنشاه از دور آنها را ملاحظه فرمودند شاهنشاه در ضمن ۵ دورین هی قوی بداخل و اطراف دره نگاه کردند و جای پای حیوانات ماقبل تاریخ و گوش مهبیبی بزرگ و کاجهای مخصوص دره را با دقت مشاهده فرمودند و باینچند مخصوصی اظهار داشتند بنظر من در آنار ماقبل تاریخ، ایران عینی تر از امریکاست.

شاهنشاه در ضمن مرتی که در دره مزبور گردش میکردند از زمین شناسان و زمین شناسان توضیحاتی را جمع کردند و بزرگی و ختین و پیدایش ایندره که حکایت از نیم میسرت در تهر زهیر مکه و ختین و ختین و ختین گردش شاهنشاه سرخ پوستان

آن منطقه در حالی که ملبس به لباسهای زیبای اجدادی خودشان بودند نمایشانی از رقصهای خود دادند که بی اندازه مورد توجه ذات ملوکانه قرار گرفت .

اعلیحضرت هنگام خروج از «گراند کنیون» اظهار فرمودند : « این مناظر بسیار زیبا و دیدنی است و می ارزید که انسان هزاران فرسنگ راه آمده و آنها را مشاهده نماید . »

بازدید شاهنشاه از سد «هور» و تأسیسات کشاورزی آنجا

روز ۱۱ آذر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی درحالیکه آقایان روزنامه نگاران درالتزام رکاب بودند برای دیدن سد «هور» که از شاهکار صنعتی دنیا و بزرگترین سد در نوع خود میباشد دیدن فرمودند .

روزنامه نگاران که درالتزام رکاب همایونی میباشند همانطوریکه مسافت از تهران به نیویورک را با هواپیمای مخصوص ، قبل از تشریف فرمائی شاهنشاه طی کردند اینجا نیز همواره يك ساعت قبل از تشریف فرمائی شاهنشاه بمحلی که منظور است وارد می شوند .

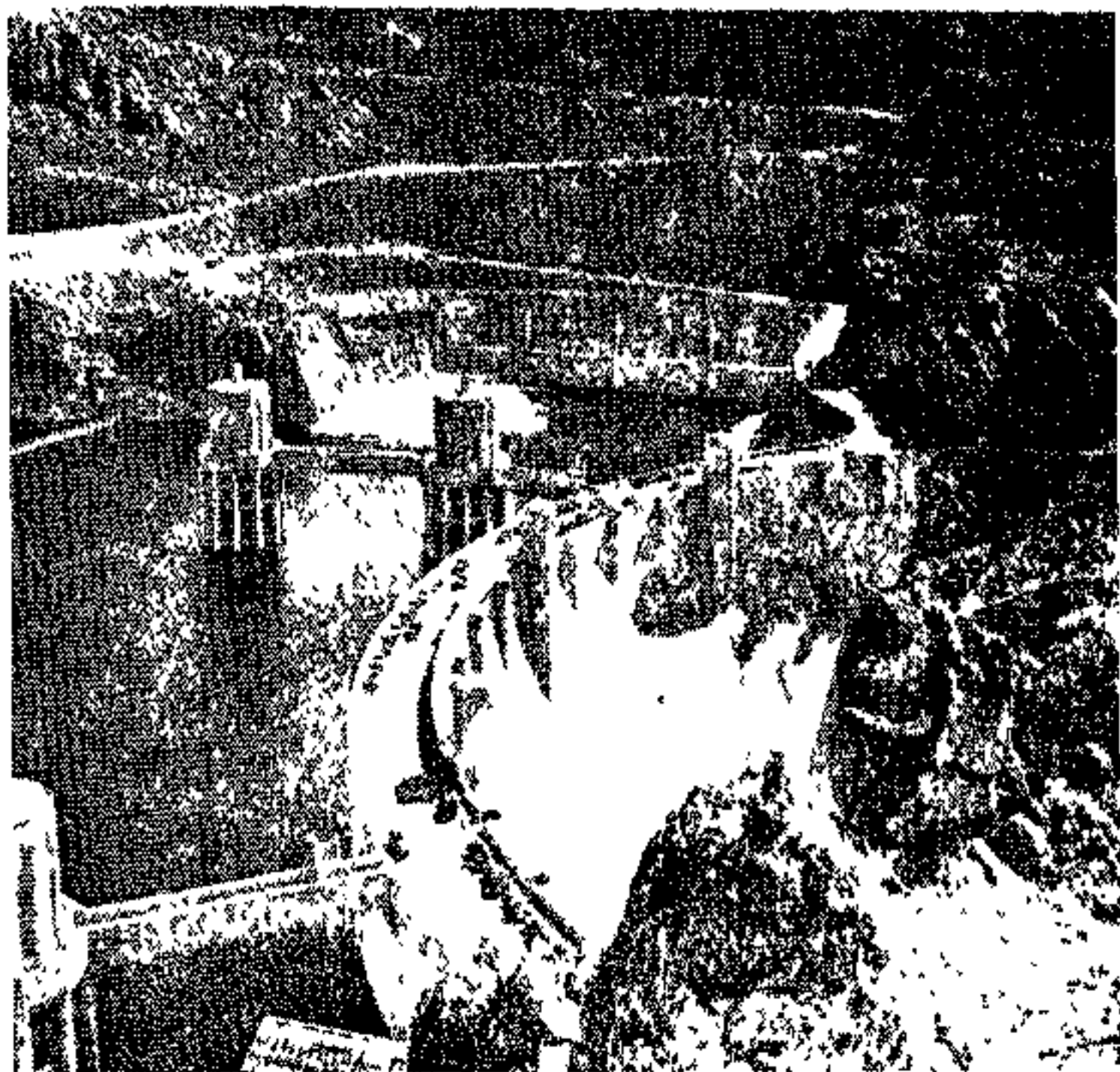
اعلیحضرت همایونی برای بازدید این سد به لاس و لاس نزول اجلال فرمودند هنگام تشریف فرمائی از طرف مسترجوتز استاندار نوادا و عدهای از رحسل و رئیس شهربانی و شهردار استقبال بعمل آمد .

مسترجوتز خیر مقدم عرض کرد و اعلیحضرت همایونی بسیار آراه و خوشحال بودند و چنین بنظر میرسید که بدیدار مؤسسات کشاورزی و تأسیسات آبیاری و زراعت بیش از سایر مظاهر تمدن آمریکا علاقمند میباشند

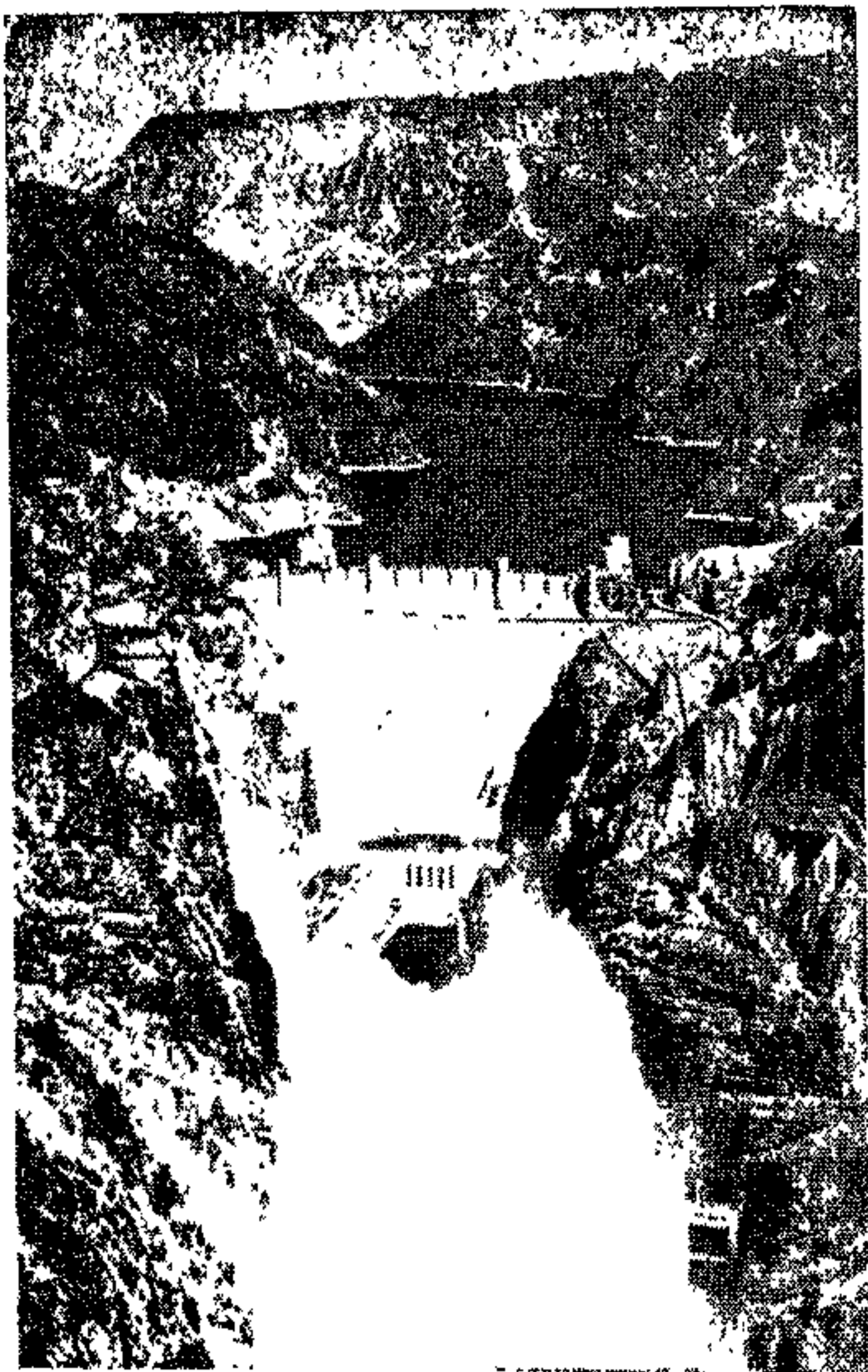
این سد بلندترین سد جهان است ۲۷۳۰ فوت ارتفاع و ۱۰۰۰ فوت عرض دارد دهه هزار کارگر مدت پنج سال شب روزز برای بنای آن زحمت کشید .

اعلیحضرت همایونی سد «هور» را در ۱۱ آذر ۱۳۰۴ فرمودند .

اگرچه در ایران بنای چنین سد با عظمتی شاید لازم نباشد، ولی برای سدبندی لازمست برنامه وسیعی طرح شود.

در این عکس سد « هوور بولدر » که مورد بازدید آقای حضرت همایون شاهنشاهی قرار گرفت دیده میشود. هر اتومبیلی که از فراز این سد عبور کند، ناگزیر است ۳۰ سانت ببرد و صرف نظر از اینکه بانروی برقی که از این سد بدست میآید نیازمندی برق ۸ میلیون نفر ساکنین اطراف تأمین میگردد، از گرفتن این حق العبور نیز عایدی قابلی بصاحبان سهام این سد میرسد

منظره دیگری از سد، «هوزر یکی از آسپات فنی معوم» «سمراند کنیان»

ورود اعلیحضرت همایونی با ایالت اریزونا

شاهنشاه پس از بازدید سدهوور و گردش مختصری در آنجا وارد «فینیکس» مرکز استان اریزونا گردیدند. در این استان که یکی از مناطق زرخیز و سرسبز و پر محصول امریکاست با تشریفات مهیج و بی سابقه ای از شاهنشاه استقبال بعمل آمد.

مستر «دن هاردی» هنگام بیان خیر مقدم عرض کرد: «اعلیحضرت تا اینجا نیز مانند واشنگتن و نیویورک و سایر نقاط، خانه شماست با این تفاوت که آنجا قصر شهری و اینجا مزرعه کشاورزی و خانه بیلاقی شاهنشاه است.»

آفتاب درخشانی که پس از هوای مه آلود بامدادی ظاهر شد، واقعاً باین شهر زیبا منظره دلربایی داده بود. اعلیحضرت همایونی خطاب به روزنامه نگاران که در التزام رکاب همایونی بودند فرمودند: «هیچ هدیه ای برای ملت ایران بهتر از ترویج اصول کشاورزی امریکائی نیست. زمینهای ما آماده تر و بکر تر و مرغوب تر است و مسلماً چنانچه فعالیت آغاز گردد سراسر ایران بصورت این مزارع درخواهد آمد. واقعاً مناظر زیبایی این منطقه برای ما که هیچ بلکه برای کلیه اهالی جهان بی سابقه است. دره های مزبور باندازه ای زیبا است که هر ساله قریب ۶۰۰۰۰۰ نفر و در موقع تابستان گاهی از اوقات روزانه ۴۰۰۰ نفر بدیدن آن میروند.»

شاهنشاه در این ناحیه از یک مدرسه کوچک دیدن فرمودند و مراسم افراشتن پرچم را که از طرف ۶۰ طفل سفید پوست و سرخ پوست امریکا بعمل آمد مشاهده فرمودند.

در یکی از کلاس که شاگردان بیش از ۱۲ سال نداشتند اعلیحضرت همایونی مشغولانی ز مشاهده فرمودند دانش آموزان اغلب ریاضیاتشان خوب بود ولی اتفاقاً جغرافی خوب نداشتند. حتی به کمال تأسف هیچیک نتوانستند موقعیت ایران را معلوم کنند. ...

... در این مزرعه ...
... میباید در آنجا ...
... میباید ...

البته تقصیر هم زیاد از بچه ها نبود زیرا در نقشه بزرگ دنیا پیدا کردن کشور ایران برای يك بچه امری کاهی زیاد آسان نیست بخصوص که نمیدانند دنبال کلمه ایران بگردد یا پرشیا.

ایالت آریزونا در سابق یکی از مناطق گرمسیر و لم بزرع و خشک و بی آب و علف امریکا که بی شباهت بمناطق جنوبی ایران و مخصوصاً ایالت خوزستان نیست بوده ولی امروزه اثر بکار بردن وسائل و اسلوب جدید کشاورزی و آبیاری این منطقه باراضی بسیار وسیع کشاورزی و مزارع سبز و خرم و مزارع پهناور تبدیل شده و دیگر اثری از صحاری بی آب و علف آریزونا مشاهده نمیشود.

منظره از سرانداکنیان یکی از عجایب جهان ... واقع در ایالت «آریزونا»
امریکا که مورد بازدید اعلیحضرت شاهنشاه قرار گرفت

علیحضرت همایونی بمنطقه غربی این استان گشته بدین وضعی از اصول جدید کشاورزی بهره مند گردیده تشریف فرما شدند و مزارع آبیاری و مزارع آبدوز، خرم

سبزی، زیتون، گندم و ذرت را که از شهر تا دامنه افق، تاجائیکه چشم کار می‌کرد ادامه داشت بازدید فرمودند.

نیم قرن پیش این شهر فنیکی اصلا وجود نداشت و صحرایی بیش نبود ولی امروز بیش از ۲۲۰۰۰۰ نفر جمعیت دارد و در اثر داشتن مؤسسات آبیاری و مزارع فراوان یکی از پر ثروت ترین شهرهای آمریکاست.

آبیاری مزارع این شهر و شهرهای دیگر توسط کانالهایی که از رودخانه‌ها جدا گردیده انجام می‌گیرد و رودخانه کلرادو که یکی از بزرگترین رودخانه‌های آمریکاست به توسعه کشاورزی اریزونا و استانیهای دیگری که در مسیر آن واقعند کمکهای فراوان کرده است.

از فراز این بریدگی، شاهنشاه دره حاصلخیزی را که مورد توجه کشاورزان امریکائی است مشاهده فرمودند و بتوضیحات کارشناسان توجه بیشتر نمودند

شاهنشاه بعد از بازدید از منتهی دره خورشید که در اطرافش کوههای بلند قرار گرفته و زمینها و خورزندگی که در آن تقریباً غیرممکن بود مورد بازدید

قرار داده و از تزديك طرز بكار بردن آخرين اسلوب كشاورزي و پرورش احشام و طرق جديد آبياري و نتايج حاصله از آن را ملاحظه فرمودند. در اين مزارع وسيع و سبز و خرم، شاهنشاه گاو هاي بسيار بزرگ و چاق و زيبائي كه درين مزارع با اسلوب جديد پرورش ميابند و در نوع خود در دنيا كم نظيرند ملاحظه فرمودند و با يك گاو نر از نوع هر فورد كه ۲۰ هزار دلار ارزش دارد در حاليكه شاخه‌هاي گاو را در دست گرفته بودند زور آزمايي فرمودند.

در حيني كه گاو ميخواست شاخه‌هاي خود را از دست شاهنشاه رها سازد و شديداً تقلا ميكرد، شاهنشاه با قهقهه ميخنديدند و با بازوان قوي خود گاو را محكم نگاه داشته بودند.

شاهنشاه عظيم‌الشان ايران كشاورزان اريزونا را مورد تفقد قرار داده و از آنها درباره طرز كشاورزي و آبياري و پرورش احشام سئوالات زيادي ميكردند و با كودكان مدرسه در كمال محبت صحبت ميكردند.

مقايسه ايران و امريكا

موكب همايون شاهشاهي با كاروان طويل ملتزمين ركاب مسافت ۲۴۰ كيلومتر راه را در اين منطقه پيموده و در نقاط مختلف منطفه كشاورزي اريزونا سياحت فرمودند. اعليحضرت همايوني ضمن اين سياحت با مقامات رسمي امريكايي راجع بگذشته و آينده كشور باستاني ايران صحبت ميكردند.

اعليحضرت همايوني فرمودند كه در حدود ۲۰ قرن پيش در ايران نيز مانند امريكا سده‌هاي بزرگ و ترعه‌هاي زيادي براي آبياري و آساستن كسور وجود داشت ولي در اثر جنگهاي متمادی و مرور زمان اين سده و ترعه‌ها از بين رفته و تمدن عالي و قديمي ايران تقريب بلكي نبود شد در حدود ۷۰۰ سال پيش در استان بزرگ خوزستان بقدری درخت بود كه آسمان از لاي درختها بسختي مشاهده مي شد ولي حالا ت سفته در اين ايالت حتى يك درخت يا بونه براي نمونه پيدا نمي شود.

دولت ایران اینک در صدد بر آمده است که باین بی مبالاتی خاتمه داده و از درختها و مراتع و مزارع نگاهداری نماید . اکنون طبق برنامه مخصوصی دولت ایران بکشاورزان زمین میدهد تا اینکه دهقانان ایرانی شخصاً این اراضی را آباد کرده و از محصولات آن برخوردار شوند .

گفتگوشی مطبوعاتی در فینیکس

در يك جلسه مطبوعاتی که در آن اوضاع کشاورزی و ترقیات فلاحتی کشور امریکامورد بحث قرار گرفته بود، اعلیحضرت همایون شاهنشاهی خطاب بروزنامه نگارانی که در التزام رکاب همایونی بودند چنین فرمودند :

«اکنون من نسبت بآتیة کشور خودم امیدوارم و تصور میکنم که ما نیز بتوانیم کشاورزی و آبیاری خود را بهمین طریق توسعه دهیم .

برنامه توسعه کشاورزی و آبیاری ما که در حال شروع است مشتمل برسد سازی و پروژههای آبیاری مهمی می باشد .

رویه گرفته برنامههای مفصلی در کشور ما عملی خواهد شد و من یقین دارم که بعداً خواهیم توانست بر جمعیت کشور خودمان افزوده و قدرت تولید و صادرات خود را باندازه ده برابر بالا ببریم .

کشاورزی آمریکا بیش از آن اندازه که من تصور میکردم ترقی کرده است و چون آب و هوای ایران بی شگفتی آب و هوای اریزونا و نیو مکزیکو و قسمتی از کالیفرنیا نیست یقین است که نکات پروژههای آبیاری ما نیز خواهیم توانست کشاورزی خود را توسعه دهیم .

برفبندی سنگین زمستان در گوه اجرز درست مثل برفبندی جبال «راکیز» اینجا منبع آب بسیار زیادی است . من . . . . . بپس میدهدنی بسازیم تا بتوانیم این آبهای فراوان را جمع آوری کرده و بآب رفته در این سرسازنی ندهیم .

ایران که تقریباً سه برابر کشور فرانسه وسعت دارد دارای زمینهای فراوانی است که تحت برنامه توسعه کشاورزی مزروع و آباد خواهند گردید .

در کشور ما تقریباً ۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰ جریب زمین برای کشاورزی موجود است منتها فاقد آب است و اگر وسائل و آب کافی موجود باشد از بهترین نقاط برای کشاورزی خواهد بود .

با داشتن چنین جاهائی و با در نظر گرفتن اینکه در حدود ۸۰ درصد مردم ایران کشاورزند بیک نکته مهم پی میبریم و آن اینست که تحت روشهای کشاورزی جدید سطح زندگی کشاورزان به مراتب بالا رفته و قدرت تولید آنها روز بروز بیشتر خواهد شد و روزی خواهد رسید که خوار بار رقم مهمی از صادرات ما خواهد بود .

ایران در توسعه کشاورزی خود بکمک آمریکا و سایر کشورهای مشرقی نیازمند است و احتیاج مبرم بوسائل کشاورزی جدید دارد .

خاک ایران خاکی است که در طی قرون گذشته میوه‌های مخصوص بخود میرویانیده و کشورهای دیگر از آن استفاده می کرده اند .

میوه‌های بسیاری از ایران به آمریکا و سایر کشورها برده شده و در آنجا در اثر تربیت صحیح درختهای آن محصول بهتری داده است .

ایران از راه کشاورزی خدمات فراوانی به ما کرده و اکنون نوبت نوبت دیگری است که با ما همکاری نموده و در توسعه کشاورزی ما کمک کنند .

ما از کمکی که در حال حاضر کارشناسان آمریکائی در برنامه هفت ساله ما میدهند بسیار متشکریم ولی من امیدوارم که این مشی حد کم - آمریکاییان نخواهد بود . برای بالا بردن سطح زندگی مردم کشاورزان باید قدرت تولید کشاورزی را بیشتر کرد .

در این ناحیه از باختر آمریکا، من شاهد چیزهایی هستم که ایران با آن خنجر ندارد و همینان دارم که در توسعه کشاورزی ایران نیز پیشرفت زیادی حاصل خواهد شد .

هنگامیکه شاهنشاه از سد هوور و سایر مؤسسات آبیاری کلرادو دیدن میکردند عده زیادی از عکاسان باین نقطه هجوم آورده بودند و عکسهای زیادی از شاهنشاه برداشتند.

اعلیحضرت همایونی در ضمن يك مدل بسیار دقیق از ۷ استان مجاور را در اینجا دیدن فرمودند و با کمال دقت توضیحاتی را که کارشناسان راجع بوسائل جلوگیری از طغیان رودخانهها و سایر فعالیتهاى مربوط بکشاورزی و آبیاری میدادند استماع می فرمودند.

شاهنشاه پس از خروج از لاس و کاس اظهار داشتند که راه بین لاس و کاس و فینیکس بی شباهت برآه تهران و مشهد نیست.

چون یکی از ملتزمین رکاب خیلی بفکر فرو رفته بود، اعلیحضرت همایونی فرمودند: مگر تا بحال مشهد نرفته اید.

در مراجعت بمرکز اقامت «هتل فینیکس» شاهنشاه روزنامه نگاران را بازمخاطب قرار داده و فرمودند:

«هیچ کاری غیر ممکن نیست» همانطوریکه بارها در تهران گفته ام حالا نیز متذکر میشوم، مطبوعات و وظیفه مهمی دارند باید مردم را بیدار کنند باید شماها ب مردم بفهمانید که این سدهای بزرگ، مزارع آباد، کارخانجات عظیم را دولت نساخته است، اینها را مردم با اتحاد و اتفاق و همکاری بوجود آورده اند.

باید متمولین سرمایه خود را در این امور بکار اندازند و از فقر و بیکاری مردم جلوگیری نمایند.

شما دیدید که روزنامه نگاران آمریکائی در خصوص فرار آذربایجانها بتهران سؤال میکردند، اینها از فقر و بیکاری فرار میکنند و در جستجوی نان و کار بتهران می آیند، غافل از اینکه در تهران هم کار نیست، لازست مردم عادت بکار کنند و از دسترنج خود نان بخورند و روزنامه نگاران باید پس از همه این فکر را بین مردم رواج دهند.

هتلی که برای اقامت شاهنشاه در این نقطه در نظر گرفته شده بود، «کمل بک» نام داشت، ترجمه این اسم «پشت شتر» است. این هتل در دامنه کوهی قرار گرفته که دو رأس آن مانند دو کوهان شتر بالا آمده است و به همین جهت بنام «پشت شتر» نام گذاری کرده اند. شاهنشاه شب هنگام (بوقت نیویورک) در پایان مصاحبه با روزنامه نگاران به بازی تنیس پرداختند و سپس در استخر شنا استحمام فرمودند.

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی، هنگام بازدید مزارع سرسبز و حرم ایالت اریزوفا، در این عکس معاون کشاورزی ایالت اریزوفا در ناره یک ماده سماو که مصنوعاً تلقیح گردیده است، توضیحاتی به عرض رساند

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی آذربایجان در فرودگاه «وینسلو»
تکام تشریف فرمائی شاهنشاه آذربایجان در فرودگاه «وینسلو» در اریزونا عده زیادی از اطفال
مریکالی دورین بدست، آزادانه شاهنشاه را در میان گرفته و ضمن برداشتن عکس،
سئوالات گوناگونی از اعلیحضرت همایونی نمودند

شرفیابی اعراب و پاکستانیای مقیم کشور آمریکا بحضور شاهنشاه

هنگامی که شاهنشاه در فینیکس مرکز اریزونا تشریف داشتند، گروهی از پاکستانیها و اعراب کشاورز مقیم اریزونا بدون اطلاع قبلی به هتل «کامل بک» رفته و تقاضای شرفیابی بحضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی را نمودند.

شاهنشاه آنها را با کمال مهربانی پذیرفته و راجع بوضع زندگیشان سئوالاتی فرمودند.

مهاجرین مزبور همه از کار خود اظهار رضایت نمودند. شاهنشاه از پاکستانیها سئوال کردند:

«آیا اطفال شما زبان اردو میدانند» جواب عرض شد «عده کمی از آنها میدانند» سپس شاهنشاه فرمودند «من در آتیه نزدیک از کشور شما دیدن خواهم کرد.

شما نماینده کشور خودتان در آمریکا هستید و امیدوارم با رفتار خود مقام میبستان را بالا ببرید و شاید روزی باز پاکستان برگشته و با طرق فنی جدید کشاورزی که در آمریکا فرا گرفته اید کشاورزی میهن خودتان را توسعه و پیشرفت دهید.

شاهنشاه نسبت با اعراب نیز اظهار تفقد فرمودند و راجع بموقعیتشان در آمریکا سئوالاتی فرمودند.

سخنگوی این گروه هشتاد نفری پاکستانی «مبارک علیخان» نام داشت و اظهار داشت که اغلب آنها در حدود ۳۵ سالست در آمریکا میباشند و مزارع خوب و آبادی دارند. پس از ساعتی هر دو گروه تنها گویان از حضور شاهنشاه مرخص شدند.

همان شب یکعده دیگر نیز بدون اطلاع قبلی به فینیکس آمده و بحضور پذیرفته شدند.

این عده از استن یوتا برای زدید شاهنشاه آمده بودند و اردشیر زاهدی از اقوام آقای قره گوزلو آجودان کسوری شاهنشاه نیز در حوزو آنجا بود.

شاهنشاه ایشان را در نهایت ملاحظت بحضور پذیرفته و زدیدن مستر فرانکین

در فرود « وینسلو » در سر راه اریزونا به سر اندکازینون ، اعلاحضرت همایون شادشاهی نمونه ای از رقصهای قدیمی سرخ پوستان آمریکائی را مشاهده فرمودند

هریس رئیس دانشگاه کشاورزی یوتا که در زمان اعلیحضرت رضا شاه پدر شاهنشاه کتونی افتخار مشاورت ایشان را داشتند بسیار مشعوف گردیدند .

قبل از پذیرائی این گروه يك میهمانی خصوصی از طرف شاهنشاه بر رؤسای اطاق بازرگانی و رؤسای کشاورزی فینیکس داده شد . پس از شام ، شاهنشاه مراسم رقص محلی را که بی اندازه جالب و طرب انگیز بود مشاهده فرمودند .

ورزشکار ۷۲ ساله ایرانی

هنگامی که اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در هتل «کمل بک» عده ای از رعایای پاکستانی و عرب را بحضور پذیرفتند ، ناگهان در بین آنها قیافه يك ایرانی که در حدود ۷۲ سال داشت نمایان شد . این مرد از شهر «برونکس» با پای پیاده به «فینکس» آمده بود تا شاه ایران را ملاقات کند .

هنوز این ایرانی خود را معرفی نکرده بود که زمزمه ای در حصار بوجود آمد و همه بی اختیار گفتند: «علی ، علی ، علی ، علی» ؟

باعلیحضرت همایونی از دیدن قیافه این پیرمرد حال شادی آمیخته با تأثری دست داد . این شخص سیدحسین مسیحا نام دارد و از جنگ بین المللی اول ایران را ترک گفت و با آمریکا رفت و تا بحال هم چندین بار روزنامه ها و مجلات عکس او را چاپ کرده اند و از اسلوب ورزشی وی تعریف نموده اند . زیرا این مرد شیرازی با اینکه ۷۲ سال دارد همه روزه در خیابانها و باغهای اطراف شهر ، در مسیر معینی میدود قبل از دویدن ورزش ایرانی کرده با نخته شنا بشنا میرود و چون در موقع شنا کردن میگوید علی ، علی و بسیار مؤمن و مقدس است لذا معروف به «مسیحای علی علی» گردیده است . اعلیحضرت همایونی وی را مورد تفقد قرار دادند .

شاهنشاه در مراسم رقص

شاهنشاه پس از مراجعت از بازرسی چراگاهها و مراکز مخصوص گاو پروری حوالی فینیکس در مراسم «ردنو» که از طرف صاحبان حشم و گاوچرانان تشکیل

گردیده بود حضور یافتند. مراسم ردئو مخصوص کشورهای باختری امریکا استوپی اندازه جالب توجه میباشد. شاهنشاه از مشاهده مهارت گاوچرانان در سواری آنها و گاوهای وحشی و کمند اندازی و گرفتن و بستن آنها و سایر عملیات مخصوص گاوچرانان بی اندازه خوشوقت گردیدند و تا آخر با کمال اشتیاق مراسم ردئو را تماشا فرمودند:

تقدیم توپ یسبال حضور شاهنشاه

در «تای دی وی» یک مجلس میهمانی با افتخار شاهنشاه داده شد و از طرف آقای «دل وب» رئیس تیم یسبال «نیو یورک پنگیر» که قهرمان بین المللی یسبال میباشد یک توپ یسبال که امضاء

در اریزونا، آقای «دل وب» قهرمان آمریکائی ورزش «یسبال» بحضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی معرفی گردید. وی یک توپ یسبال بشاهنشاه ایران تقدیم مینماید. آقای «دل وب» میهماندار شاهنشاه در ایالت اریزونا نیز افتخار حضور را دارد.

کلیه بازیکنای تیم را داشت شاهنشاه یادگار داده شد. در این میهمانی استاندار «نیراسکار» رئیس دانشگاه اریزونا نیز حضور داشتند و شاه در همان صندلی نشسته بود که زمانی شوهر روزولت و ویلیام تافت، دو رئیس جمهور سابق امریکا بر روی آن نشسته بودند در مجلس شام ورقصی که شب در هتل «کامل باک» داده شده بود شاهنشاه حضور بهم رسانیده ورقصهای محلی امریکا را مشاهده فرمودند.

در سان دیه کو

بازدید پایگاه نیروی دریائی امریکا

روز ۱۱ آذر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بوسیله هواپیما عازم «سان دیه کو» پایگاه نیروی دریائی کالیفرنیا شدند تا از «والی فورج» نام معروف هواپیما بر را در آن بندر و همچنین شهر سان دیه کو را مشاهده فرمایند.

شهر سان دیه کو در حدود ۲۵ کیلومتر از مرز میان امریکا و مکزیک فاصله دارد و جنوبی ترین شهر ایالت کالیفرنیا میباشد.

این شهر از لحاظ زیبایی و آب و هوا و ساحل پر از درختهای نخل و بندرگاه عالی و تاریخیچه پر حادثه خود شهرت جهانی دارد. یث خلیج زیبا و بازیت این شهر را از اقیانوس کبیر مجزا ساخته است.

نظر باینکه شهرستان سان دیه کو روی خیب شدیدی قرار گرفته آنرا تکه تکه بشکه تسطیح کرده اند و اینک شهر مزبور بشکل پلکان عظیمی در آمده است که روی هر کدام پله ها عمارات آسمان خراش مرتفع و با ویلهای زیسی مکزیککی ساختهی منفرح و گل های رنگارنگ و درختهای نخل بی شمار بنا شده و عنقریب بسیار جایی بدین شهر بخشیده است.

سان دیه کو شهر بزرگی نیست و جمعیت آن حدود ۲۰۰۰۰ نفر است و نصف جمعیت تهران است. سان دیه کو شهر خوشحالی و منفرح معروف است و مردم آن قسمت اعظم وقت خود را سفریح و لذتجویی میکنند و از روزی که در آنجا